

เฉิน อี้ ซี ล่ามจีนที่ระลึกถึงท่าน ปรีดี พนมยงค์ ตลอดเวลา

โดย กำจัด กีพานิช*

มกราคม ๕.๑.๕๕

คุณสมจิตร ธรรมดี แนะนำให้ผมรู้จักเพื่อนของเขาคนหนึ่งชื่อ คุณสุจิตรา พงษ์เสรี ซึ่งมีพี่ชายเคยเป็นล่ามให้แก่ท่านปรีดี พนมยงค์ รัฐบุรุษอาวุโส สมัยพำนักอยู่ในประเทศจีน

คุณสุจิตราฯ เล่าให้ฟังว่า พี่ชายของเขา ภูมิใจมากที่ได้รับใช้ท่านปรีดี พนมยงค์ และระลึกถึงพระคุณของท่านตลอดมาจนทุกวันนี้ พี่ชายคนนั้นของเขาชื่อ “เฉิน อี้ ซี” (CHEN YOU XI) เกิดที่เมืองไทย ตำบลแควใหญ่ อำเภอเมือง จังหวัดนครสวรรค์ เป็นบุตรคนที่ ๓ ของพ่อแม่ ในจำนวนพี่น้อง ๘ คน ตอนเด็กๆเรียนหนังสือที่โรงเรียนจีน ชื่อ “ตงฮั่ว” ตอนหลังโรงเรียนถูกปิด จึงเดินทางไปเรียนภาษาจีนที่ปักกิ่ง ประเทศจีน ต่อมาได้เข้ารับราชการที่ “สำนักงานวิเทศสัมพันธ์แห่งมณฑลกุวางตุ้ง” พ.ศ.๒๕๐๗ ถูกส่งตัวให้ไปเป็นล่ามประจำตัวท่านปรีดี พนมยงค์ และครอบครัว จนกระทั่งท่านเดินทางออกจากประเทศจีน ในปี พ.ศ.๒๕๑๓

เฉิน อี้ ซี เล่าว่า “สมัยที่ท่าน ดร.ปรีดี พำนักอยู่เมืองจีน จีนไทยมิใช่ใกล้ชิดเหมือนกับสมัยนี้ แต่ท่าน ดร.ปรีดี พนมยงค์ ถืออยู่ตลอดว่า จีนเป็นมิตรที่เชื่อถือได้ ถือว่าจีนและไทยเป็นพี่น้องกัน จีนก็ให้เกียรติและยกย่องท่านเป็นอย่างสูงตลอด นอกจากให้ท่านและครอบครัวอยู่ดี กินดี มีรถยนต์ใช้ มีคนขับรถคนครัว คนทำความสะอาดบ้าน มีผู้อารักขาประจำตัว บางโอกาส เหม่า เจอ ตุง และโจว เอิน ไหล เชิญท่านไปพบปะพูดคุยด้วย เต็ง เสี่ยว ผิง ผู้นำคนสำคัญของจีนอีกคนหนึ่ง เคยมาเยี่ยมเยียนท่านและครอบครัวถึงบ้านพักนครกวางโจว เต็ง เสี่ยว ผิง เห็นบ้านที่ ดร.ปรีดี พนมยงค์ และครอบครัว พำนักอยู่นั้นไม่เหมาะ

*ศิษย์เก่า ต.ม.ธ.ก. รุ่นห้า ธ.บ. อดีตอธิบดีกรมประชาสัมพันธ์

กับฐานะของท่าน ได้จัดการสั่งให้ย้ายท่าน และครอบครัวไปอยู่คฤหาสน์ใหม่ ซึ่งมีบริเวณกว้างขวางใหญ่โตโอโถงกว่าเดิม วันชาติของจีน ท่าน ดร.ปรีดีก็จะได้รับเชิญให้ไปร่วมงาน และเชิญให้ขึ้นไปยืนอยู่ ณ ปะรำพิธีบนประตูดุจตุรัสเทียนอันเหมิน พร้อมกับประมุขแห่งชาติของประเทศอื่นๆ ที่ไปเยือนจีนในขณะนั้น หรืออย่างมีงานฉลองวันเทศกาล งานเลี้ยงสำคัญๆ ก็ได้เชิญท่านให้ไปร่วมงานเช่นกัน

คนจีนก็ถือท่าน ดร.ปรีดีและครอบครัวเป็นพี่น้องเช่นกัน คนจีนชอบตั้งคำถามว่า ดร.ปรีดีเคยเป็นผู้นำประเทศไทย เคยเป็นถึงชั้นนายกรัฐมนตรี เคยเป็นรัฐมนตรีหลายกระทรวง น่าจะมีฐานะร่ำรวยอื้อซ่า แต่ท่านและครอบครัวท่านไม่มีใครถือเนื้อถือตัว อวดฐานะ ไม่มีใครใช้ชีวิตหรูหราฟุ่มเฟือย และไม่แตกต่างกับคนจีนทั่วไป และสนิทชิดชอบกับคนจีนทุกคน คนจีนก็ชอบไปทักทายปราศรัยกับท่านและครอบครัวตลอด บางคนจงใจมาถามผม ผมตอบว่า ท่านดร.ปรีดีเป็นนักการเมืองมือสะอาด ท่านเคยพูดกับผมหลายครั้งว่า ทั้งชีวิตของท่านอุทิศตนเพื่อชาติและราษฎรไทย ไม่เคยคิดถึงประโยชน์ส่วนตัว คนจีนเห็นว่า ดร.ปรีดีเหมือน โจว เอ็น ไหล อดีตนายกรัฐมนตรีจีน ที่คนจีนศรัทธามาก

ในความทรงจำของผม ดร.ปรีดี พนมยงค์ เป็นนักการเมืองผู้ยิ่งใหญ่ ท่านจงรักภักดีต่อชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์ ท่านติดตามข่าวคราวจากเมืองไทยและทั่วโลกอย่างใกล้ชิด ทั้งทางวิทยุและหนังสือพิมพ์ ท่านชอบศึกษาค้นคว้าหาเหตุผล อ่านหนังสือ เปิดตำราแสวงหาความรู้อยู่ตลอดเวลา ท่านเป็นคนขยันหมั่นเพียรทำงานหามรุ่งหามค่ำ ไม่รู้จักเหน็ดเหนื่อย ท่าน

ใช้ชีวิตเรียบง่ายและประหยัด ไม่นิยมวัตถุซึ่งเป็นของนอกกาย ไม่ประดับแหวนเพชรหรือสร้อยทอง ท่านรักเพื่อนฝูง ชี้ให้เพื่อนฝูงเดินไปในทางที่ดี ในช่วงที่ผมอยู่รับใช้ท่าน พอดีเป็นช่วงปฏิวัติวัฒนธรรมจีน ช่วงนั้นประเทศจีนวุ่นวายมาก สถานการณ์ตึงเครียดมาก ท่านเตือนผมว่าอย่าไปเกี่ยวข้อง ว่าคนจีนด้วยกันควรจะสามัคคีกัน ช่วยกันสร้างสรรค์ประเทศเพื่อให้เกิดผลดีต่อบ้านต่อเมือง ต่อราษฎร ดีกว่ามาเป็นปฏิปักษ์ฆ่าฟันกันเอง และท่านยังสอนให้ผมชานะความชั่วด้วยความดี ท่านสอนให้ผมใช้เวลาแสวงหาความรู้ให้มากๆ มาพัฒนางานของตน ต้องมีหลักในการดำเนินชีวิต ผลสุดท้ายได้แสดงให้เห็นอย่างชัดเจนว่า ที่ผมยึดมั่นในคำสอนของท่าน ดร.ปรีดี พนมยงค์ นั้น ถูกต้องร้อยเปอร์เซ็นต์ ผมต้องกราบขอบพระคุณท่านที่ท่านเคยอบรมพร่ำสอนชี้ให้ผมเดินไปในทางที่ถูก

ดร.ปรีดี พนมยงค์ สนใจงานด้านการเกษตรมาก ท่านไปดูงานการเกษตรทางภาคเหนือ ภาคกลาง และภาคใต้ ของเมืองจีนมาแล้วหลายครั้ง ขณะไปดูงาน ท่านจะถามถึงการเพาะปลูกของพืชพันธุ์ธัญญาหารต่างๆ และท่านสนใจงานการปลูกข้าว ปลูกผัก เลี้ยงหมู เลี้ยงปลา เป็นพิเศษ ท่านจะถามวิชาความรู้ หาข้อมูลการเกษตรโดยละเอียด รวมทั้งชีวิตความเป็นอยู่ของชาวนา บ้านพักที่ท่านพำนักอยู่ มีอาณาบริเวณกว้างมาก ยามว่างท่านก็สอนพวกลูกๆ และคนจีนทำสวนครัว ปลูกผักต่างๆ เช่น พริก ขิง ข่า กระชาย ตะไคร้ มะกรูด ตำลึง กระถิน ชะอม และขึ้นงามมาก ท่านยังนำพันธุ์มะม่วงอกร่อง จากเมืองไทยมาปลูกหลายต้น บางปีอากาศดี ๆ จะมีผลดกมาก ถือ

ว่าท่านและครอบครัวมีความสุขดีตามอัธยาศัยของท่าน ท่านรู้ว่าผมเป็นชาวนครสวรรค์ เคยเป็นนักเลงตกกุ้ง ตกปลาแถวแควใหญ่ ปากน้ำโพ ท่านก็ถามว่าเบ็ดตกกุ้งกับเบ็ดตกปลาแตกต่างกันอย่างไร บ้านเราใช้วิธีจับปลาไหล ปลาปอก ลูกปลาชะโดตกด้วยวิธีใด ผมก็เรียนท่านถูกทุกข้อ ท่านดีใจมาก แล้วท่านยังถามผมว่า ปลาเบี้ยว ทำไมจึงเรียกว่าปลาเบี้ยว ผมเรียนท่านว่า เดิมทีปากปลาเบี้ยวไม่เบี้ยว เพราะว่ามันกินปลาสร้อยจนเกือบสูญพันธุ์ ปลาสร้อยจึงไปฟ่องเทวดา เทวดาจึงลงโทษปลาเบี้ยว ตบปลาเบี้ยวจนปากเบี้ยว ผมยังเล่าเรื่องจระเข้ต่างเกยชาย ขวางแม่น้ำให้ท่านฟัง ท่านฟังแล้วรู้สึกภูมิใจมาก ท่านบอกว่าวิชาความรู้เหล่านี้ล้วนเป็นคุณค่าของมนุษย์ คุณค่าของมนุษย์มาจากการทำงานของผู้ใช้แรงงาน มีอยู่วันหนึ่ง ซึ่งเป็นวันตรงกับวันที่ ๒๔ มิถุนายน ท่านดร.ปรีดีชวนผมไปคุยด้วยที่ห้อง

รับแขก ส่วนใหญ่ก็คุยถึงประวัติศาสตร์จีนและประวัติศาสตร์ไทย ปรากฏว่าท่านรู้เรื่องประวัติศาสตร์จีนอย่างดี พอคุยถึงประวัติศาสตร์ไทย ท่านก็ถามผมว่า วันนี้เป็นวันสำคัญของประวัติศาสตร์ไทยอย่างไร ผมก็เรียนท่านว่า เป็นวันเปลี่ยนแปลงการปกครอง ๒๔ มิถุนายน พ.ศ. ๒๔๗๕ จากระบอบสมบูรณาญาสิทธิราชย์มาเป็นระบอบประชาธิปไตย แล้วผมก็ร้องเพลง ๒๔ มิถุนา มหาสวัสดิ์ ให้ท่านฟัง ท่านดีใจมาก ให้ผมเขียนเนื้อเพลงให้ท่าน ท่านบอกผมว่า วันนี้เป็นวันสำคัญของประวัติศาสตร์ไทยที่ชาวไทยเราได้มีการปกครองที่ประชาชนตั้งใจปรารถนาอยู่ คือ การปกครองระบอบประชาธิปไตย นี่ก็เป็นผลงานของท่านชิ้นหนึ่ง

ดร.ปรีดี พนมยงค์ ถึงแก่อสัญกรรมแล้ว ๑๙ ปี แต่บัดนี้การปกครองระบอบประชาธิปไตยก็ดำรงอยู่ตลอดมา ผมระลึกถึงผลงานและเกียรติคุณความดีของท่านอยู่ชั่วกาลนาน”

ก่อนที่ผมจะแต่งงาน ผมมีทฤษฎีว่าด้วยการเลี้ยงลูกหกทฤษฎีด้วยกัน ครั้นมาถึงเวลานี้ ผมมีลูกหกคน แล้วก็ไม่มีทฤษฎีเลยแม้แต่ทฤษฎีเดียว

ลอร์ด โรเชสเตอร์ กวีอังกฤษ

ผมไม่ได้สร้างเรื่องตลกอะไรขึ้นมาหรอก เพียงแต่จับตาคว้ารัฐบาลทำอะไรบ้าง แล้วก็รายงานความจริงออกไปเท่านั้น

วิล โรเจอร์ นักเขียนตลก, ดารา นักแสดงและผู้บรรยาย